

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Methodology) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ระยะ (Phases) ดังนี้

ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย

1.1.1 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการศึกษาดนตรีไทย

1.1.2 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการเรียนการสอน

1.1.3 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีรูปแบบ

1.1.4 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการประเมินรูปแบบ

1.1.5 การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 53 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ครูผู้สอนดนตรีไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

การดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย

1.1.1 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการศึกษาดนตรีไทย

1.1.2 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการเรียนการสอน

1.1.3 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีรูปแบบ

1.1.4 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการประเมินรูปแบบ

1.1.5 การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2 นำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา การวิเคราะห์ มาสังเคราะห์ (Content Synthesis) เป็นความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างประเด็นแบบสอบถาม

1.3 สร้างแบบสอบถามการบริหารสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.4 นำแบบสอบถามการบริหารสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่า IOC ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80-1

1.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.7 นำแบบสอบถามการบริหารสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานบริบทด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.3 ศึกษาวิเคราะห์หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา จากงานวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ

2.4 นำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา การวิเคราะห์ มาสังเคราะห์ (Content Synthesis) เป็นความรู้เกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างประเด็นแบบสอบถาม

2.5 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.6 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

2.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การสร้างและการพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา การสร้างและการพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีดังนี้

3.1 นำโครงร่างองค์ประกอบรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบโดยการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) โดยจัดสนทากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ 5 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลา 1 วัน ณ ห้องประชุม มหาวิทยาลัยมหิดล

3.2 นำข้อเสนอข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัยนอร์ท-กรุงเทพฯ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูผู้สอนดนตรีไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัด

2. ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 และขอความอนุเคราะห์ส่งคืน ระบุช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล
4. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน เพื่อจัดการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) จากมหาวิทยาลัยธนบุรีกรุงเทพฯ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

จากการใช้แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำมาจัดทำเป็นร่างกรอบองค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน สรุปตามประเด็นการสนทนาเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน โดยการหาค่า IOC ใช้สูตรค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (พิสนุ พงศ์ศรี. 2549: 139) ดังนี้

$$IOC = \frac{ER}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์

ER แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2552: 170) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2552: 170) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X^2 - X)^2}{(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum$ แทน ผลรวม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

ระยะที่ 2 ประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเหมาะสม
2. ศึกษา วิเคราะห์หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. นำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา การวิเคราะห์ มาสังเคราะห์ (Content Synthesis) เพื่อสร้างกรอบแบบประเมินความเหมาะสมการใช้ รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. สร้างแบบประเมินการใช้รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
5. นำแบบประเมินที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมเบื้องต้น

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่า IOC ค่า IOC ที่ยอมรับได้ อยู่ระหว่าง 0.80-1

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวิธีการทดลองการวิจัย ดังนี้

1. นำรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร มาตรวจสอบความเหมาะสม โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เกี่ยวข้องและผู้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ระดับมัธยมศึกษาของ สถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา 7 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย 6 คน โดยการใช้แบบสอบถาม รวม 20 คน

2. สรุปรูปข้อมูลจากการประเมินความเหมาะสมของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการ การเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

จากการใช้แบบประเมินความเหมาะสมของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียน การสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องและผู้ใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียน การสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

โดยกำหนดผลการประเมินเป็นคะแนน ดังนี้

มีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับมากที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น 5
มีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก	กำหนดคะแนนเป็น 4
มีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลาง	กำหนดคะแนนเป็น 3
มีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับน้อย	กำหนดคะแนนเป็น 2
มีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด	กำหนดคะแนนเป็น 1

มีเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายความว่า มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายความว่า มีความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายความว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน โดยการหาค่า IOC ใช้สูตรค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (พิสนุ ฟองศรี. 2549: 139) ดังนี้

$$IOC = \frac{ER}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์

ER แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2552: 170) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2552: 170) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X^2 - X)^2}{(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum$ แทน ผลรวม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม